

Martha Nussbaum De Breekbaarheid van het Goede 3

Theo Meereboer en Petra Bolhuis
Zie ook www.maieutiek.nl

maieutiek-college3

Tragedie

- De tragedie toont hoe goede mensen ten onder gaan door iets wat hun toevallig overkomt. (blz 77) 3 opties;
 - mensen zijn goed en het goede wordt niet aangetast door slechte omstandigheden,
 - mensen zijn goed maar het goede wordt niet gedaan uit onwetendheid of onvermogen,
 - mensen zouden het goede kunnen doen, ze weten ook wat het goede is, maar doen het niet door de omstandigheden die maken dat iemand uit twee goede zaken moet kiezen die elkaar uitsluiten.

maieutiek-college3

Aischylos 525-456

- Tragedie was vrnl. conflict met de goden.
- Tweede speler met wie de eerste in dialoog treedt wordt geïntroduceerd.
- Maakte een concrete *botsing van karakters* mogelijk.
- Het innerlijk conflict wordt getoond.
- Wat bleef was het koor dat commentaar geeft.

maieutiek-college3

Tragedie gevolg van niet goed nadenken?

- Nussbaum toont filosofen die vinden dat de morele conflicten uit de tragediën voortkomen uit verkeerde denkbewegingen.
- Socrates (blz84)
- Kant (blz85)
- Maar ook intuïtie gebruiken vergeet onderscheiden denkbewegingen (Sartre en Hare blz 86)

maieutiek-college3

Gevolg van doorstaan van tragedie

- In de tragedie geeft een innerlijk conflict dat doorgeworsteld wordt soms een nieuw soort harmonie.
- Zie bijv. Blz 148 Heraklitos “ dan geeft juist de innerlijke tegenspraak innerlijke samenhang, een achterwaarts strekkende harmonie als van een boog of een lier”

maieutiek-college3

56 % keuze bestaat

- Het lijkt alsof er in de filosofie alleen oog is voor een goede keuze en daar sta je dan voor 100% achter.
- Tragedie laat zien dat besef van waarde van hetgeen je niet gekozen hebt deel is van het goede (blz84)
- Agamemnon zit volgens koor fout omdat hij geen emoties toont t.o.v. zijn dochter.(blz 102)
- Ook Kreon en Antigone worden gewezen op tegenstrijdige eisen die aan hen gesteld worden (blz127)

maieutiek-college3

Nussbaums analyse van tuche

- **pluraliteit van waarden**
 - in en tussen mensen moeten keuzes gemaakt worden tussen zaken waar we waarde aan hechten.
- **hechtingen**
 - gehechtheid aan mensen en dingen maken ons kwetsbaar want bang voor verlies. We zijn afhankelijk van zaken die wij niet in de hand hebben
- **passies**
 - de passies zijn onbestuurbaar en niet te voorzien

maicutek-college3

Ethiek als techne

- Cultuur is ontstaan als een (techne) tegen het noodlot (tuche)
- Ethiek is ook een techne
- Gedrag van anderen ziet er soms heel onherkenbaar uit, maar als we kijken wat er onder ligt als kwetsbaarheid die deze mensen willen verslaan, dan komen we tot meer begrip voor de heersende ethiek.

maicutek-college3

Tragedie doet recht aan menselijk bestaan

- De tragedie maakt dat goed nadenken de kwetsbaarheid niet opheft
- De tragedie laat zien hoe mensen omgaan met tragische keuzes die voortkomen uit 'waardenpluraliteit' en die ook al ben je overtuigd dat je het goede hebt gekozen een gevoel van verlies achterlaten.
- Geven lezer mogelijkheid tot meevoelen en toch distantie door historische karakter

maicutek-college3